

บทที่ ๒

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบภาวะการเจริญพันธุ์ของสตรีไทย และสตรีไทยมุสลิม ในเขตอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา" ได้อาศัยข้อมูลพื้นฐานของโครงการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน ระหว่างคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และกองอนามัยครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข ในส่วนที่ทำการสำรวจ ในเขตอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อเดือน มิถุนายน ๒๕๒๐

การสุ่มตัวอย่าง

การสำรวจโดยเลือกอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีทั้งหมด ๑๓ ตำบล ๑๒๓ หมู่บ้าน ๑๐,๗๑๑ หลังคาเรือน กลุ่มประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอนด้วยกันซึ่งมีวิธีการโดยย่อดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ สุ่มตัวอย่างหมู่บ้านขึ้นมา ๓๐ หมู่บ้าน

โดยแบ่งอำเภอเป็น ๑๓ clusters (ตำบล) แต่ละ cluster เลือกหมู่บ้าน ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด ดังนั้นในขั้นนี้จะได้หมู่บ้านที่ตกเป็นตัวอย่าง ๓๐ หมู่บ้าน

ขั้นที่ ๒ เลือกจำนวนหลังคาเรือนในแต่ละหมู่บ้าน

เมื่อได้จำนวนหมู่บ้านที่ตกเป็นตัวอย่าง ๓๐ หมู่บ้านแล้ว จึงทำการสุ่มจำนวนบ้านเป็นตัวอย่างประมาณ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ ในแต่ละหมู่บ้านโดยวิธี Systematic Random Sampling จึงได้ตัวอย่างทั้งหมด ๑,๐๗๔ หลังคาเรือน

ตำบล หมู่บ้านและจำนวนหลังคาเรือน
ที่ตกเป็นตัวอย่างในเขตอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ตำบล	หมู่ที่	จำนวนหลังคาเรือนในตัวอย่าง
๑. นาหว้า	๒	๔๐
	๖	๔๐
	๗	๓๔
๒. ป่าชิง	๑	๓๖
	๒	๓๖
๓. บ้านนา	๔	๓๖
	๑๐	๓๔
	๑๓	๓๖
๔. คลองเป๊ะ	๒	๓๗
	๖	๒๕
	๙	๓๔
๕. สะพานไม้แก่น	๓	๔๐
	๖	๓๖
๖. สะกอม	๕	๓๔
	๖	๓๔
๗. จะโหนดง	๖	๓๔
	๗	๓๔
	๙	๓๔
๘. น้ำขาว	๒	๓๖
	๕	๓๗
	๑๑	๓๕
๙. อู	๑	๓๔
	๓	๓๖
๑๐. ชุนคีตควาย	๑	๓๖
	๓	๓๕

<u>ตำบล</u>	<u>หมู่ที่</u>	<u>จำนวนหลังคา เรือนในตัวอย่าง</u>
๑๑. นาทับ	๖	๓๒
	๗	๓๔
	๘	๔๐
๑๒. ท่าหมอไทร	๖	๓๖
	๗	๓๔
๑๓. แด	๔	๓๓

รวม ๑๓ ตำบล ๓๐ หมู่บ้าน ๑,๐๗๔ หลังคา เรือน

ขั้นที่ ๓ เลือกกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ได้คัดเลือกผู้อาศัยอยู่ในหลังคา เรือนที่ตก เป็นตัวอย่างคือ สตรีไทยและสตรีไทยมุสลิม อายุ ๑๕-๔๔ ปี ทุกคนที่แต่งงานอยู่กับสามี และตอบข้อมูลได้ครบถ้วนตามที่ผู้วิจัยต้องการ ดังนั้น จึงได้กลุ่มประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น ๗๗๔ คน เป็นสตรีไทย ๓๔๑ คน และสตรีไทยมุสลิม ๓๘๗ คน

เครื่องมือในการสำรวจ

ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยอาจารย์จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในโครงการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานที่ทำการสำรวจ ร่วมกันระหว่างคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และกองอนามัยครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น ๒ แบบฟอร์มคือ

แบบฟอร์มที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ :

๑. ข้อมูลทางด้านประชากรและสถิติชีพ
๒. ข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บไข้ได้ป่วยของประชากร รวมถึงการใช้บริการทางด้านสุขภาพอนามัย
๓. ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจของครัวเรือน

แบบฟอร์มที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ :

๑. ประวัติการตั้งครรภ์ การคลอด และการฝากครรภ์
๒. ความรู้และการปฏิบัติ เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิของสามีและภรรยา

ตัวอย่างของผู้ที่ถูกล้มภาษณ์

แบบฟอร์มที่ ๑ ผู้ที่ถูกล้มภาษณ์ ได้แก่ หัวหน้าครอบครัว หรือภรรยา

แบบฟอร์มที่ ๒ ผู้ที่ถูกล้มภาษณ์ได้แก่ หญิงวัยเจริญพันธุ์ทุกคนที่อยู่ในครัวเรือน อายุ ๑๕-๔๕ ปี ซึ่งแต่งงานแล้ว และกำลังอยู่กินกับสามี

การรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการสัมภาษณ์จากแบบสอบถามโดยนักศึกษาปริญญาสาธาณสุข ปี ๒๕๒๐ พนักงานอนามัย และผดุงครรภ์ รวม ๒๐ คน ใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น ๓๐ วัน

ความจำกัดของข้อมูล

เนื่องจากข้อมูลที่ทำการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชากรในเขตอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จึงมิได้มีรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ครอบคลุมตามความต้องการของผู้วิจัย ในแบบสอบถามยังขาดข้อมูลที่กระทบต่อภาวะเจริญพันธุ์อีกมาก เช่น อายุแรกสมรสของสตรี, ระยะเวลาของการสมรส, จำนวนครั้งของการแต่งงานของสตรี, การเป็นภรรยาคนที่เท่าไรของสามี, ช่วงระยะเวลาของการมีบุตรแต่ละคน เป็นต้น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับภาวะการเจริญพันธุ์ได้

วิธีวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

นำเสนอในตารางเพื่อเปรียบเทียบภาวะเจริญพันธุ์และศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย และสตรีไทยมุสลิม โดยใช้วิธีการคำนวณเชิงสถิติ เช่น อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบเชิงสถิติที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงตัวแปรในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ในที่นี่คือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อภาวะเจริญพันธุ์ เช่น การศึกษาของภรรยา, การศึกษาของสามี อาชีพของภรรยา, อาชีพของสามี, รายได้ต่อปีของครอบครัว เป็นต้น

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ในที่นี่คือภาวะเจริญพันธุ์สะสม (Cumulative fertility) อันได้แก่ จำนวนบุตรเกิดรอด

ตัวแปรควบคุม (Control Variable) นอกจากดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามดังกล่าวมาแล้ว ยังใช้อายุของสตรีเป็นตัวแปรควบคุมอีกที เพื่อทดสอบให้เกิดความแน่ชัดขึ้นทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดความสัมพันธ์ลวง